

Projekto užsakovas: Klaipėdos miesto savivaldybės administracija

**PAVIENIŲ APSAUGINĖS PASKIRTIES ŽELDINIŲ
PRIE ŠVYTURIO G., KLAIPĖDOJE, VEISIMO PROJEKTAS
(APŽELDINIMO SCHEMA)**

SPRENDINIAI

Adresas – teritorija greta Švyturio g., atkarpoje tarp Malūnininkų g. ir
Vitės progimnazijos stadiono

Projekto rengėjas: krašt. arch. dr. Jonas Abromas

Klaipėda, 2023

TURINYS

PROJEKTO SAŠAJA SU KITAIŠ DOKUMENTAIS, PLANAIS IR PROGRAMOMIS	4
1. PROJEKTUOJAMOJE TERITORIJOJE IR ARTIMOSE GRETIMYBĖSE ESAMŲ ŽELDINIŲ TVARKYMAS	6
1.1. Esamų inventorizuotų želdinių tvarkymo rekomendacijos	6
1.2. Teritorijos pietinėje dalyje esančių invazinių uosialapio klevo (<i>Acer negundo</i> L.) savaiminukai	8
1.3. Želdiniai prie metalinio bakeno Bomelsvitėje pamatų	9
1.4. Želdiniai prie Švyturio g. nr. 10 namo vakarinės pusės	11
2. PROJEKTUOJAMI ŽELDINIAI	13
2.1. Projektuojamoje teritorijoje numatomi želdiniai	13
2.2. Sodinamų želdinių reikalavimai	17
P R I E D A I	19
1 Priedas. Pasiūlymų brėžinys (M 1:500)	

Informacija apie projekto užsakovą

Įmonės pavadinimas	Klaipėdos miesto savivaldybės administracija
Adresas, telefonas, el. paštas	Liepų g. 11, 91502 Klaipėda, el. p. info@klaipeda.lt. Kontaktinis asmuo – Urbanistikos ir architektūros skyriaus kraštovaizdžio architektė (vyriausioji specialistė) Aurelija Jankauskaitė-Bukantienė, tel. (8 46) 21 94 09, el. paštas: aurelija.jankauskaite@klaipeda.lt

Informacija apie projekto rengėjus

Projekto rengėjas Telefonas, el. paštas	Krašt. arch. dr. Jonas Abromas Tel. (8 611) 81916, el. paštas: j.abromas@gmail.com
Topografinė nuotrauka	UAB „NT SFERA“
Želdynų projekto vadovas	Virginijus Skardžiukas

**PROJEKTO SAŠAJA SU KITAIŠ DOKUMENTAIS,
PLANAIŠ IR PROGRAMOMIŠ**

- Klaipėdos miesto bendrasis planas (patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2021 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. T2-191).
- Klaipėdos miesto dviračių infrastruktūros plėtros specialusis planas (patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2015 m. rugsėjo 24 d. sprendimu Nr. T2-247).
- Klaipėdos miesto mažosios architektūros, aplinkotvarkos įrangos išdėstymo bei aplinkos estetiško formavimo, miestietiškojo kraštovaizdžio tvarkymo planas (patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. AD1-3561).
- AB Klaipėdos jūrų krovinių kompanija (KLASCO) nuomojamo uosto žemės sklypo Naujoji Uosto g. 23 detalusis planas (patvirtintas Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2012 m. liepos 11d. įsakymu Nr. AD1-1626).
- Gyvenamosios teritorijos, esančios Švyturio g., Klaipėdos m., tvarkymo planas, 2021.
- Švyturio gatvės atkarpos tarp Naujojo Uosto ir Malūnininkų gatvių Klaipėdos mieste rekonstrukcijos projektas, 2022.
- Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas. Suvestinė redakcija, 2019 m. birželio 6 d. Nr. XIII-2166 Vilnius.
- Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas. Suvestinė redakcija, 2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1241 Vilnius.
- Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašas (patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694).
- Kriterijai, kuriuos atitinkantys medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams želdiniams (patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. gruodžio 22 d. nutarimo Nr. 1101 redakcija).
- Želdynų įrengimo ir želdinių veisimo taisyklės (patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2022 m. sausio 18 d. įsakymo Nr. D1-10 redakcija).

- Želdynų ir želdinių tvarkymo metodika. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, 2013.
- Sodmenų kokybės reikalavimai (patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 16 d. įsakymo Nr. D1-983 redakcija).
- Klaipėdos miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklės (patvirtinta Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T2-54).
- Saugotinių želdinių kirtimo, kitokio pašalinimo iš augimo vietos ar intensyvaus genėjimo leidimų išdavimo ir prašymų dėl želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos dydžio perskaičiavimo nagrinėjimo ir sumokėtos želdinių atkuriamosios vertės kompensacijos grąžinimo tvarkos aprašas (patvirtinta Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2022 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T2-55).
- Sporto paskirties inžinerinių statinių J. Janonio g. 32 Klaipėdos m. (Vitės progimnazijos stadionas) supaprastintas rekonstravimo projektas, 2021 m.
- Europos kraštovaizdžio konvencija, 2000.
- Planuojamos teritorijos skirtingo laiko ortofotografinės nuotraukos ORT10LT. Nacionalinė žemės tarnyba.
- www.regia.lt.

1. PROJEKTUOJAMOJE TERITORIJOJE IR ARTIMOSE GRETIMYBĖSE ESAMŲ ŽELDINIŲ TVARKYMAS

1.1. Esamų inventorizuotų želdinių tvarkymo rekomendacijos

Projektuojama vieta – Klaipėdos miesto šiaurės vakarinėje dalyje, rytinėje Švyturio g. pusėje, apribota Klaipėdos Vitės progimnazijos sklypo, daugiabučio gyvenamojo namo Švyturio g. 10 ir Malūnininkų g. Projektuojamos teritorijos plotas ~ 0,4 ha.

Numatant projektuojamos teritorijos sprendinius, atlikta esamų želdinių inventorizacija, fotofiksacija. Parengtos jų tvarkymo rekomendacijos.

Pastaba: tvarkymo rekomendacijų punktas „pakelti lają“ reiškia, kad apatines šakas reikalinga genėti tik tiek, kad netrukdytų teritorijos šienavimui. Aukščiau lają „pakelti“ nereikia.

1 lentelė. Esamų želdinių inventorizavimas ir tvarkymo rekomendacijos (medžio nr. plane sutampa su 1 pr. pateikta esamų želdinių ir jų fotofiksacijos nr.)

Medžio Nr. plane	Nuotraukos Nr.	Medžio, krūmo rūšis	Amžius, m.	Aukštis, m	Diame-tras, cm	Medžių būklė	Tvarkymo rekomendacijos
1.	82	Mažalapė liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	35	18	40	2	
2.	83	Paprastasis kaštonas (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	35	15	40	1	Reikalinga apgenėti
3.	84	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	35	15	37	1	Šalinti sausas šakas, savaiminukus. Pakelti lają
4.	85	Paprastasis kaštonas (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	35	15	25	2	Šalinti sausas šakas
5.	87	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	35	15	23	2	Vienpusė laja. Šalinti sausas šakas
6.	88	Svyruoklinis gluosnis (<i>Salix babylonica</i>)	35	19	53	2	Pasviręs. Reikalinga genėti
7.	89	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	45	19	55	1	Pakelti lają. Šalinti sausas šakas
8.	92	Mažalapė liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	35	15	32	2	Šalinti sausas šakas
9.	93	Mažalapė liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	35	15	30	2	Siaura laja. Šalinti sausas šakas

10.	94	Paprastasis klevas (<i>Acer platanoides</i>)	30	17	19	2	Pasviręs, išstypęs. Per didelis tankumas. Galima šalinti
11.	95	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	35	17	31	1	
12.	96	Paprastasis kaštonas (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	35	18	36	1	
13.	97	Paprastoji gudobelė (<i>Crataegus</i>)	10	4		2	Daugiakamienė
14.	06	Mažalapė liepa (<i>Tilia cordata</i> Mill.)	35-45	13	53	1	Pakelti lają
15.	07	Paprastasis kaštonas (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	35	10	34	1	
16.	08	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	45	17	45	1	
17.	09	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	45	17	33	2	
18.	10	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	35	15	26	2	
19.	11	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	45	18	40	2	Šakos puvinys
20.	12	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	45	18	44	2	
21.	14	Paprastasis kaštonas (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	35	16	26	2	
22.	15	Didžialapė liepa (<i>Tilia platyphyllos</i>)	35	16	33	2	Pakelti lają
23.	16	Paprastasis kaštonas (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	35	16	28	2	
24.	17	Paprastasis kaštonas (<i>Aesculus hippocastanum</i>)	35	16	32	2	

1.2. Teritorijos pietinėje dalyje esančių invazinių uosialapio klevo (Acer negundo L.) savaiminukai

2 lentelė. Uosialapių klevų savaiminukų buvusių garažų teritorijoje tvarkymo sprendimai

	<p>Projektuojamos teritorijos pietinėje dalyje (buvusių garažų teritorijoje) augo savaiminiai uosialapiai klevai. 2022 m. rudenį didžioji dalis jų nupjauta. Reikalinga pašalinti ir pavienius likusius</p>
	<p>Greta projektuojamos teritorijos (pietinėje dalyje) auga brandus uosialapis klevas. Jį reikalinga palikti. Nuotraukoje pažymėta raudonai</p>

Minimoje pietinėje teritorijos dalyje (tarp uosialapių klevų savaiminukų) yra likę buvusių garažų pamatai, betoninės/ gelžbetoninės plokštės, šiukšlės. Teritoriją būtina išvalyti.

1.3. Želdiniai prie metalinio bakeno Bomelsvitėje pamatų

3 lentelė. Teritorijos pietinėje dalyje (arčiau Švyturio g. 10 namo) esantys metalinio bakeno pamatai ir greta jų esančių želdinių tvarkymo sprendimai

Dešinėje pamato pusėje esanti kaukazinė slyva ir už pamato esantis brandus uosialapis klevas paliekami. Šalinami smulkūs uosialapio klevo savaiminukai (pažymėta raudonai)

Šalinami kairėje
pusėje pamato
esantys uosialapio
klevo savaiminukai
(pažymėta raudonai)

Stambioji kaukazinė
slyva paliekama.
Šalinamos smulkios
atžalos ir kairinė
šaka (pažymėta
raudonai)

Ketvirtasis buvusio metalinio bakeno pamatas yra pilnai atviras (su informacine lentele). Reikalinga pašalinti nupjautų uosialapių klevų kelmines atžalas ir išlyginti gruntą

1.4. Želdiniai prie Švyturio g. nr. 10 namo vakarinės pusės

3 lentelė. Teritorijos rytinėje gretimybėje (prie Švyturio g. nr. 10 namo esantys želdiniai

Esami lapuočiai medžiai yra aukšti (15-20 m), sodinti arti (apie 5-7 m atstumu) gyvenamojo namo. Dominuoja mažalapės ir didžialapės liepos, paprastieji klevai. Centre – paprastosios alyvos

krūmas .
Brandžių medžių
apatinės šakos dėl
sukeliamo pavėsio
yra nugenėtos.

Kol naujai sodinami
želdiniai paaugs,
reikalinga palikti
esamų brandžių
lapuočių medžių
juostą, kaip
triukšmą, taršą
mažinančius
elementus.

Būtina pastoviai juos
prižiūrėti: laiku
atlikti genėjimo
darbus, šalinti sausas
šakas

2. PROJEKTUOJAMI ŽELDINIAI

Dirvožemis. Projektuojamos teritorijos dirvožemio sluoksnis labai sutankintas. Pagal atliktus ankstesnius tyrimus, nustatyta dirvožemio tarša chromu bei daugiacykliais aromatiniais angliavandeniliais. Chromo RV viršijimai varijuoja nuo 1,2 iki 9,1 karto, daugiacyklių aromatinių angliavandenilių RV viršijimai siekia iki 4,4 karto. Užteršto grunto storis – 0,2 m.

2022 m. lapkričio mėn. pabaigoje teritorijoje pradėtas viršutinio užteršto grunto sluoksnio nukasimas.

2.1. Projektuojamoje teritorijoje numatomi želdiniai

4 lentelė. Numatomi želdiniai ir jų savybės

Nr.	Augalo pavadinimas	Augalo vaizdas	Augalo aukšti/ Lajos skersmuo, m	Augalų kiekis, vnt.	Augalo apibūdinima, pagrindinės savybės	Sodinimas ir priežiūra
1	2	3	4	5	6	7
1.	Didžialapė liepa – <i>Tilia platyphyllos</i> 'Fastigiata' arba Didžialapė liepa – <i>Tilia platyphyllos</i> 'Prince's Street' arba Mažialapė liepa - <i>Tilia cordata</i> 'Greenspire'		H 20,0-25,0 Pl 6,0-10,0	16	Lapai žali, gausiai plaukuoti, <i>gerai sulaiko dulkes</i> , rudenį geltoni. Žiedai šviesiai geltoni, stambokomis gelsvomis pažiedėmis, kvapnūs, gana gausiai žydi VI pab.-VII mėn.	Sodinimo eilėje atstumas – 6 m. Kai per žemai apatinės šakos - genėti lajos pakėlimo būdu. Išgenėti sausas šakas.
2.	Serbinė eglė – <i>Picea omorica</i>		H 15,0-18,0 Pl 2,5-3,5	10	Visžalis kūgine laja medis. Spygliai tamsiai žali.	

3.	Paprastoji eglė – <i>Picea abies</i>		H 25,0-30,0 Pl 3,5-4,5	10	Visžalis kūgine laja medis. Spygliai tamsiai žali.	
4.	Dygioji eglė – <i>Picea pungens</i> 'Glauca'		H 12,0-15,0 Pl 4,0-4,5	1	Visžalis kūgine laja medis. Spygliai žali su melsvu atspalviu arba sidabriškai melsvi.	
5.	Europinis maumedis – <i>Larix decidua</i>		H 25,0-30,0 Pl 4,0-5,5	6	Vasaržalis spygliuotis plačia kūgiška laja medis. Spygliai pavasarį šviesiai žali, vasarą žali, rudenį (iki XI) – ryškiai geltonai.	Išgenėti sausas šakas.
6.	Baltasis gluosnis – <i>Salix alba</i> 'Tristis'		H 15,0-18,0 Pl 8,0-12,0	1	Laja svyruoklinė. Lapai balsvai žali, rudenį žalsvai gelsvi. Žiemą išsiskiria gelsvomis svyrančiomis šakomis.	

7.	<p>Paprastasis klevas – <i>Acer platanoides</i> 'Schwedleri' arba Paprastasis klevas – <i>Acer platanoides</i></p>		<p>H 15,0-20,0 Pl 5,0-7,0</p> <p>H 20,0-25,0 Pl 10,0-12,0</p>	1	<p>P. klevo 'Schwedleri' lapai pavasarį ryškiai raudoni, gražiai kontrastuoja su žalsvai geltonais žiedais, kurie IV-V. Antroje vasaros pusėje – rausvai žali arba žali, gyslos ir lapkočiai raudoni.</p> <p>P. klevo lapai žali, rudenį – geltoni, oranžiniai ar rausvi. Žydi žalsvai geltonai IV-V.</p>	Išgenėti sausos šakos.
8.	<p>Paprastasis šermukšnis – <i>Sorbus aucuparia</i></p>		<p>H 8,0-10,0 Pl 3,0-4,0</p>	3	<p>Lapai žali, rudenį rausvai oranžiniai. Žiedai gelsvai balti, žydi V-VI, vaisiai skaisčiai raudoni ar oranžiniai, sunoksta IX.</p>	Išgenėti sausos šakos.
9.	<p>Grauzelinė gudobelė – <i>Crataegus laevigata</i> 'Paul's Scarlet'</p>		<p>H 4,0-6,0 Pl 2,5-4,0</p>	1	<p>Žiedai skaisčiai raudoni, pilnaviduriai, žydi labai gausiai V-VI. Rudenį lapai pagelsta. Vaisiai – tamsiai raudoni, sunoksta IX.</p>	

10.	Žvilgantysis kaulenis – <i>Cotoneaster lucidus</i> (gyvatvorė)		Karpoma gyvatvorė. H 1,0-1,2 Pl 0,8-1,0	220–260	Lapai tamsiai žali, žvilgantys, rudenį purpuriniai, raudoni, dalis oranžiniai. Pavasarį ir pirmoje vasaros pusėje lapų apatinė pusė ir ūgliai plaukuoti, todėl <i>gerai sulaiko dulkes.</i>	Gyvatvorės ilgis 130 m. Atstumas tarp sodinukų – 0,50-0,60 m. Gyvatvorę karpyti VI 2-oje pusėje–VII mėn. vieną arba du kartus per sezoną.
11.	Darželinis jazminas – <i>Philadelphus coronarius</i>		H 2,0-3,5 Pl 1,8-2,8	1	Lapai žali, vidutinio stambumo plaukuoti, todėl <i>gerai sulaiko dulkes.</i> Žiedai gelsvai balti, kvapūs, žydi gausiai VI-VII.	Pavasariį išpjauti sausas ir gausiai žydėjusias senas šakas.
12.	Vanhuto lanksva – <i>Spiraea x vanhouttei</i>		H 1,5-2,0 Pl 1,5-2,0	12-16	Lapai žali, smulkūs. Žiedai balti, žydi labai gausiai V-VI.	Išpjauti sausas šakas.

2.2. Sodinamų želdinių reikalavimai

Medžiai ir krūmai sodinami tada, kai teritorija yra visiškai paruošta. Rekomenduojama iš anksto pažymėti augalų sodinimo vietas, tuomet lengviau parinkti sodinimo atstumus. Pageidautina, kad sodinukai būtų kiek galima didesni, su sveika, gerai išsivysčiusia šaknų sistema ir antžemine dalimi. Rekomenduojama įsigyti jau suformuotus sodmenis, kuriuos atitinkamai išaugina medelynai, vadovaudamiesi „Sodmenų kokybės reikalavimais“, kurie patvirtinti LR Želdynų įstatymu.

Taip pat vadovautis Klaipėdos miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklėmis. Pakeitimų redakcija 2022 m. kovo 24 d. sprendimu Nr. T2-54 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių patvirtinimo“. Šiose taisyklėse akcentuojama, kad lapuočiai medžiai, skirti gatvių ir viešiesiems atskiriesiems želdynams kurti, pertvarkyti ar tvarkyti sodinami ne mažesnės kaip 20-25 cm kamieno apimties.

SODMENŲ KOKYBĖS REIKALAVIMAI

1. Šie reikalavimai nurodo minimalius viešiesiems želdynams įrengti ir želdiniams viešosiose erdvėse sodinti reikalingų sodmenų (medžių, krūmų ir lianų) kokybės reikalavimus.

2. Sodmenys turi būti sveiki: be žaizdų, fizinių pažeidimų, kenkėjų ir grybinių ligų pakenkimų, puvinio, gyvybingi, antžeminė dalis ir šaknys fiziškai nesužaloti ir nepažeisti šalčio ar šalnų, nenuvytę.

3. Medžiai ir krūmai turi turėti prie stiebo pririštą etiketę, kurioje nenuplaunamais žymekliais įrašytas augalo lietuviškas ir lotyniškas pavadinimas, nurodytas atsparumas šalčiui, medžiams – kamieno apimtis (matuojama 1 m aukštyje nuo šaknies kaklelio, apjuosiant kamieną lanksčia matuokle 5 mm tikslumu), persodinimų skaičius ir šaknų gumulo dydis (sodinamiems su žemės gumulu) ar konteinerio talpa (pasodintiems konteineriuose), krūmams – augalo dydis.

4. Reikalavimai medžiams:

4.1. vienas tiesus kamienas. Kamieno kreivumas (didžiausias atstumas nuo kamieno iki prie jo priglaustos tiesiosios, matuojant 1 mm tikslumu) neturi būti didesnis kaip 23 mm;

4.2. taisyklinga, simetriška laja;

4.3. gerai susiformavusi šaknų sistema;

4.4. lapuočiams:

4.4.1. lajoje turi būti suformuotas skeletas, t. y. turi būti trijų eilių ašys: stiebas (pirmos eilės ašis), iš jo išaugusios šakos (antros eilės ašys) ir iš šių šakų išaugusios šakelės (trečios eilės ašys);

4.4.2. kamieno apimtis – ne mažesnė kaip 10–12 cm;

4.4.3. gatvių želdinimui – kamienas (stiebo dalis nuo šaknies kaklelio iki lajos, iki pirmųjų gyvų šakų) ne trumpesnis kaip 2,2 m;

4.4.4. šaknų žemės gumulas – ne mažesnis kaip 40–50 cm (sodinamiems su žemės gumulu);

4.5. spygliuočiams (išskyrus augančius krūmu, žemaūgių veislių, besidriekiančių formų):

4.5.1. šaknų žemės gumulas – ne mažesnis kaip 30–40 cm (sodinamiems su žemės gumulu);

4.5.2. eglės – ne žemesnės kaip 2 m, pušys – 1,5 m, kiti spygliuočiai – 1 m.

5. Konteineriuose pasodintiems medžiams konteinerių talpa turi būti ne mažesnė kaip:

5.1. lapuočiams – 45 l;

5.2. spygliuočiams – 30 l.

6. Sodininimui skirti dideli lapuočiai medžiai – kurių kamieno apimtis ne mažesnė kaip 20–25 cm.

7. Reikalavimai krūmams (išskyrus besidriekiančių formų):

7.1. ne žemesni kaip 20 cm;

7.2. lapuočiai krūmai turi turėti ne mažiau kaip tris šakas, išskyrus rožes (jos turi turėti ne mažiau kaip 2 šakas).

8. Kamieninės formos krūmams ir gyvatvorėms skirtiems medžiams ir krūmams 4–7 punktuose (išskyrus 4.3 punkto reikalavimą) nurodyti reikalavimai netaikomi.

9. Lianoms taikomi 3 punkto reikalavimai.

PRIEDAI

1 Priedas. Projektinių pasiūlymų brėžinys (M 1:500)